

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 9 listopada 2023 r.

wniosku adw. D.K. - pełnomocnika Z. S.A.

w przedmiocie nadania biegu wnioskowi o zbadanie w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego SN X.Y.,

na podstawie art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 47 § 3 w zw. z art. 373 § 1 k.p.c. i art. 375 k.p.c. w zw. z art. 29 § 11 i 24 ustawy o Sądzie Najwyższym

postanowił:

- 1. wniosek odrzucić,**
- 2. zawiadomić o odrzuceniu wniosku Okręgową Radę Adwokacką w W.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego – Izba Cywilna wpłynął wniosek adw. D.K. pełnomocnika powoda Z. S.A. o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego SN X.Y. - wyznaczonego do rozpoznania skargi kasacyjnej I CSK 602/23, w której stroną przeciwną jest Skarb Państwa *statio fisci* W. w P. W wyniku losowania członków składu w sprawie rozpoznania tego wniosku, ukształtowany został skład orzekający, w którym sprawozdawcą został SSN Marek Pietruszyński.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek pełnomocnika skarżącego złożony w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym nie spełnia określonych w ustawie warunków dopuszczalności.

Podstawą rozpoznania wniosku są przepisy art. 29 § 5 in. ustawy o Sądzie Najwyższym wprowadzające samodzielny tryb postępowania - postępowanie testowe niezawisłości i bezstronności sędziego. Podstawowym warunkiem dopuszczalności wniosku jest wskazanie poza samymi okolicznościami związanymi z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego także okoliczności dotyczących postępowania jego po powołaniu (art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym) oraz wykazanie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (§ 9), wskazującymi, że te wszystkie okoliczności dotyczące sędziego objętego wnioskiem (towarzyszące jego powołaniu oraz jego postępowanie po powołaniu) w realiach tej konkretnej sprawy mogą - uwzględniając nadto okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakter sprawy - doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności. Tymczasem wniosek wszystkich wskazanych wymogów postępowania testowego nie spełnia, albowiem w głównej mierze oparty został na okolicznościach dotyczących powołania X.Y. na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Wskazano we wniosku na fakt powołania tego sędziego na urząd sędziego Sądu Najwyższego za pośrednictwem Krajowej Rady Sądownictwa - w drodze jej uchwały, której pozycja ustrojowa, sposób ukonstytuowania, powołanie składu oraz funkcjonowanie powodują, że nie jest to organ niezależny od władzy ustawodawczej i wykonawczej, co skutkuje wadliwością powołania na sędziego Sądu Najwyższego. We wniosku podniesiono nadto, że orzekanie przez SSN X.Y. - powołanego na urząd sędziego w trybie zainicjowanym uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa, strukturalnie uzależnionej od władzy politycznej, w sytuacji konieczności rozstrzygania w sprawie co do istotnych interesów Skarbu Państwa (*statio fisci* W. w P.) pogłębia wątpliwości co do możliwości spełnienia w okolicznościach tej sprawy standardu niezawisłości lub bezstronności. Poza wskazanymi okolicznościami wnioskodawczyni nie wypełniła obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego - już po powołaniu na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Wskazuje na to wyraźnie pkt 1 wniosku o wyłączenie sędziego, w którym zawarto stwierdzenia, „że okoliczności

towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego X.Y. na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w okolicznościach tej sprawy mogą prowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwagi na okoliczności dotyczące stron postępowania oraz charakter sprawy”, ale również uzasadnienie wniosku, w którym nie podniesiono okoliczności dotyczących postępowania wskazanego sędziego po powołaniu na urząd, które w powiązaniu z innymi okolicznościami wskazanymi w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym miałyby świadczyć o zagrożeniu zachowania tej sprawie standardu niezawisłości lub bezstronności.

Zatem należało uznać, że wniosek nie spełnia warunków formalnych z art. 29 § 5 i § 9 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, a więc na podstawie art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych.

Odrzucenie wniosku nastąpiło w formie postanowienia wydanego przez sędziego sprawozdawcę, jednak ze względu na autonomiczny charakter postępowania wskazać należało, że uprawnionym i jednocześnie zobowiązanym do kontroli formalnej wniosku jest także właściwy Prezes Izby oraz przewodniczący składu orzekającego (por. postanowienia SN o odrzuceniu wniosku III CB 4/22, III CB 104/22).

W niniejszej sprawie wydane zostało zarządzenie sędziego w zastępstwie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej o przyjęciu wniosku, oczywistym jest jednak, że dostrzeżenie braków formalnych na późniejszym etapie nie wyłącza obowiązku odrzucenia wniosku, który nie spełnia wszystkich wymogów ustawy. Ocena co do istnienia braków formalnych wniosku jest obligatoryjna i poprzedza rozpoznanie merytoryczne wniosku na posiedzeniu w trybie art. 29 § 15 ustawy o Sądzie Najwyższym (por. postanowienie o odrzuceniu wniosku I ZB 58/22).

Odrzucenie wniosku obligowało z mocy samej ustawy - także do zawiadomienia organu samorządu zawodowego o takim rozstrzygnięciu (art. 29 § 11 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Z uwagi na konstrukcję wniosku o wyłączenie sędziego, a w szczególności treść pkt 3 i 4 tego wniosku, zauważyć należało, że wobec treści rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie testowej do rozpoznania pozostanie żądanie wyłączenia sędziego SN X.Y. od rozpoznania kasacji w sprawie I CSK 602/23 w trybie art. 49 § 1 k.p.c.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

(J.D.)

[ms]